

FRYSKE AKADEMY

Jierrekken 2023

INHALDSOPJEFTE	pagina
Ferantwurding	3
Algemeine ynformaasje	4
Ferslach fan it bestjoer	5
Ferslach fan de Rie fan Tafersjoch	13
Jierrekken 2023	14
Balâns per 31 desimber 2023	15
Steat fan Baten en Lêsten oer 2023	17
Kasstream oersicht 2023	19
Taljochting op de balâns per 31 desimber 2023	23
Wet Normearing Topynkommens	
Oare gegevens	24
Kontroleferklearring fan de ûnôfhinklike akkountant	25

FERANTWURDING

ALGEMIENE YNFORMAASJE

1. Misje, keartaken en organisaasjestruktuer

1.1. Misje

Sûnt har oprjochting yn 1939 set de Fryske Akademy him yn foar it fûneminteele en tapast wittenskiplik ûndersyk nei de Fryske taal, skiednis en kultuer. Al 85 jier lang is dizze opdracht, dy 't de Fryske mienskip it ynstitút by de stichting mei jûn hat, noch altyd liedend. It is de taak fan de ûndersikers fan de Fryske Akademy de dynamyk fan taal en fan sosjale en histoaryske prosessen te analysearjen. Dat dogge sy troch ûndersyk te dwaan nei de Fryske taal, meartaligens, taallearen en it ferline fan Fryslân. De Fryske Akademy makket it skreaune, sprutsen en histoarysk erfgoed tagonklik foar wittenskip en maatskippij. Troch langrinnende prosessen oangeande taalfariaasje en -winning, meartaligens, kulturele eigenheid en identiteitsfoarming te ferklearjen, ûntstiet in better begryp fan it ferskaat fan minsklike ynteraksjes binnen in spesifike regionale kontekst. De Fryske Akademy bliuwt stevich yn de regio ferankere en dielt har kennis mei tal fan wittenskiplike ynstellingen en maatskiplike partijen yn binnen- en bûtenlân.

1.2. Keartaken

De wichtichste taak fan de Fryske Akademy is it dwaan fan fûneminteele wittenskiplik ûndersyk op de fakgebieten taalkunde, sosjolingwistyk, leksikografy, meartaligens en taallearen, minderheidstalen, it Ald-Frysk en de skiednis en it erfgoed fan de midsiuwen, de iermoderne tiid, de nijste tiid en de ynteraksje mei it lânskip. Yn dat ûndersyk spilet de ICT en de ûntwikkeling fan digitale helpmiddels en kolleksjes in hieltyd wichtiger rol.

Yn it ferlingde hjirfan kinne de neikommende keartaken ûnderskieden wurde:

- Aktive dielname oan it ynternasjonale wittenskiplike debat troch it leverjen fan heechwaardige publikaasjes en dielname oan kongressen en symposia.
- Bydrage oan it behâld en it befoarderjen fan it Frysk as twadde rykstaal.
- Kennisfergaring en kennisdieling oangeande de Fryske taal, kultuer en skiednis foar maatskiplike partijen.
- It starten en oangean fan gearwurkingsferbannen mei de regionale kennisynstellingen en mei universiteiten en ûndersyksynstituten yn sawol binnen- as bûtenlân.
- It ûntwikkeljen fan gearwurkingsferbannen mei oerheden yn regio's mei in minderheidstalenproblematyk.
- It dwaan fan opdrachtûndersyk foar de ûntwikkeling fan regionaal- en Europeesk oerheidsbelied.
- It oanlizzen en ûnderhâlden fan digitale kolleksjes oangeande it Frysk sprutsen en skreaune erfgoed.

1.3. Organisaasjestruktuer

De Fryske Akademy is by ministerieel beslút liearre oan de KNAW. De liëringoerienkomst slút oan op de Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer (BFTK) 2019-2023 tusken Ryk en Provinsje.

As selsstannige stichting beskikt de Fryske Akademy oer in Rie fan Tafersjoch en ûndernimmingsried. De direkteur-bestjoerder is in ferantwurdlik en hat de deistige lieding fan it ynstitút. Sy wurdt dêryn advisearre trocht in management team.

De stichting Fryske Akademy hat sûnt 1-1-2008 de ANBI-status.

2. Ferslach fan it bestjoer

2.1. Algemiene ûntwikkelingen

Oan't ferline jier hat de Fryske Akademy altyd de (finansjele) ferslachjouwing en ferantwurding yn 't Nederlânsk ôflein. De Anbiwet skreau foar dat saken iepenbier tagonklik binne foar wa't dat lêze wol, ek foar net Frysktaligen.

Yn 2023 hawwe de Ryksoerheid en provinsje Fryslân ôfpraat dat 'Algemeen Nut Beoogende Instellingen' yn Fryslân harren tenei yn 't Frysk ferantwurdzje kinne by de Belestingsjinst, sûnder harren ANBI status te ferliezen. Om't Frysk ús fiertaal sil tenei de jierrekken yn it Frysk opsteld wurde. Dit jier noch net hielendal. De algemiene ynformaasje en de ferslagen fan de Direkteur-Bestjoerder en de Ried fan Tafersjoch binne yn't Frysk.

It jier 2023 ûnderskiedt him foaral as in goede fuortsetting fan ynsette paden út 2022. Yntern hat de oandacht benammen rjochte west op it fanút it Strategysk Beliedsplan trochûntwikkeljen fan de organisaasje. Ekstern hat de oandacht west op it rapport fan de KNAW-kommisje oer de Frisistyk, dat yn desimber yn konsept ferskynd is. It rapport jout perspektyf oan de gearwurking op it mêd fan de Frisistyk, en beneamd dêryn de positieve en wichtige posysje fan de Fryske Akademy as kearnspiler, mei advizen oan har finansiers. Dit sil yn 2024 fierder útwurke wurde.

De oandachtsgebieden profilearring, akwisysje, organisaasjeûntwikkeling en gearwurking ha fierder foarm krigen. Foarútrinnend op it 85 jierich bestean fan de Fryske Akademy op 10 septimber 2023 is der úteinset mei in regelmjittich opsykjen fan sosjale platfoarms om de Fryske Akademy him sels mear sjen te litten. Kongressen waarden organisearre, lêzings waarden jûn mar ek de nasjonale parse wist de Akademy hieltyd faker te finen foar nijsjirige ûnderwerpen.

Tidens de Akademydei is de ûndersyksagenda 2023 -2027 presintearre, dy't mei in oantal 'flaggeskippen' de keartaken fan de Fryske Akademy; taal, skiednis en kultuer op in moaie wizen ynelkoar gripe lit. In agenda dêr't de Fryske Akademy de kommende jierren mei foarút kin, en dy droegen wurdt troch it personeel en ús partners.

Mei it oanlûken fan de MT-funksjonaris Koördinator Undersyksfinansearring en Strategyske Gearwurking (KUSG) yn desimber 2022 is der in sintraal plak ûntstien dêr't op saakkundige wize sjoen wurdt nei projekten en de derby hearrende of winske finansiering. Dizze kollega hat fanôf healwei oktober 2023 ek de direkteur-bestjoerder waarnommen tidens har swangerskips- en befallingsferlof. Hjirtroch bleaune alle dossiers goed ûnder de oandacht en koe der noch it nedige oan finansearingsfersiken útset wurde.

Yn septimber is der in meiwurkerstefredenheidsûndersyk holden om te sjen hoe't de Fryske Akademy der foar stiet as organisaasje mar ek om in fergelyk te meitsjen mei in ynstitút as de KNAW. De resultaten binne yn oktober presintearre en de útkomsten hjirfan wurde op it stuit troch it management fertaald nei in oanpak foar in teambuildingsdei yn april 2024.

It management tîm en Personeel en Organisaasje binne mei stipe fan spesjalisten fan FERS begûn mei in Strategyske PersonielsPlanning (SPP) dat de kommende tiid sicht jaan moat op de ynfolling fan personielsynset-fraachstikken.

Om't bliken die dat organisatoarysk it platter meitsjen fan de organisaasje dochs wol in oare wurkwize frege dan't nei de reorganisaasje ynset wie, is der nei lang beried besletten oer te gean nei it opdienen fan liedingjaan yn in hiërgarysk en funksjoniel diel, sadat ek by deistige, ynhâldlike fragen op in snellere en adekwatere wize stjoerd wurde kin op de organisaasje. Dit helpt om de ferantwurdlikens leech yn de organisaasje te lizzen en gearwurking te befoarderjen. De ymplementaasje sil plak fine fanôf jannewaris 2024.

Troch in ynterne komisje en yn oerienstemming mei de wittenskiplike komisje fan de Rie fan Tafersjoch en it KNAW-bestjoer, is wurke oan de tariedings fan de fisitaasje dy yn it foarjier fan 2024 plakfine sil. De ynterne komisje leit har ta op it skriuwen fan in selsevaluaasje, dy't yn maart 2024 oplevere wurde sil.

De Rie fan Tafersjoch is yn 2023 folslein yn oantal en is neffens fêstlein skema by inoar kommen.

2.2. Wittenskiplike ûntwikkelingen

Op de Akademydei fan acht septimber 2023 is de nije Undersyksaginda fan de Fryske Akademy foar de perioade 2023 - 2027 offisjeel lansearre. Oan it ta stân kommen fan dizze aginda gie in lang en yntinsyf trajekt foarôf.

Yn neifolging fan de beslissingen dy 't hjir yn 2021 oer nommen binne, wurdt yn de nije ûndersyksaginda de tradisjonele twadieling tusken taalkundich en histoarysk ûndersyk ferfongen troch in ynterdissiplinêre en better yntegrearre fyzje op de bestudearring fan de 'Fryske casus'. De fjouwer tematyske kearngebieten dy 't yn augustus 2021 formulearre binne, hawwe yn de rin fan it proses úteinlik foarm krigen yn trije oerkoepeljende en foar in part oerlapjende ûndersyksgebieten, te witten: 'Skiednis en erfgoed', 'Taal en meartaligens' en 'De minske en syn omjouwing'. It programma is fierder útwurke yn de foarm fan sân spesifike ûndersykstema's dy 't harren meastal op it snijflak tusken twa of mear fan de neamde ûndersyksgebieten befine, om sa de ynterdissiplinariteit te befoarderjen en brêgen te slaan tusken it skiedkundige en it taalkundige ûndersyk.

No 't de aginda fêststeld en lansearre is, wurdt der hurd wurke oan de ymplementaasje en fierdere útwurking dêrfan. Sa foarmet de aginda de basis foar de fernijing fan ús website en fan ús strategysk personielsbelied. Boppedat waarden yn 2023 de bannen mei de ferskate wurkferbannen fan de FA opnij oanhelle om sa *citizen science* te befoarderjen en wer in prominint plak te jaan binnen de aktiviteiten fan de Akademy. Ek waard der oansluting socht mei de Nasjonale Wittenskipsaginda en mei de doelstellingen fan it Gearwurkingstrajekt Fryske Taal en Kultuer (GFTK).

Fierder hat in yntern tûim him yn 2023 dwaande holden mei de tarieding fan de fisitaasje yn juny 2024, wêrby 't it Strategy Evaluation Protocol (SEP 2021 -2027) folge wurde sil. Under dizze tarieding falt ûnder oaren it opstellen fan in wiidweidige selsevaluaasje, dêr 't de balâns yn opmakke wurdt fan alle ûntwikkelings binnen de Akademy sûnt 2020.

Wittenskiplike stêf

De omfang fan de wittenskiplike stêf berûn ein 2023 18,3 fte, wêrfan 7,9 fte fêst en 10,4 fte tydlik.. Dêrneist wie der 10,0 fte stypjende ûndersyksstêf (WOP) en 5,8 fte stypjend behearspersoneel..

Publikaasjes

Yn totaal is der oer it jier 2023 sprake fan 85, troch meiwurkers fan de Fryske Akademy, fersoarge publikaasjes, wêrfan 52 wittenskiplik en 33 maatskiplik fan aard. Hoewol 't dit getal leger leit as dat fan ferline jier, binne der dit jier gâns mear peer-reviewed wittenskiplike artikels ferskynd as yn 2022 (30, yn ferliking oan 23 yn 2022), wylst it tal wittenskiplike haadstikken yn boeken krekt omleech gien is neffens foargeande jierren. It tal maatskiplike publikaasjes, sawol popularisearjend as profesjoneel, is hast gelyk bleaun (33, tsjinoer 35 yn 2022) en befynt him dus op it peil fan 2020, fóár de tebekfal yn 2021.

De taname yn it tal wittenskiplike publikaasjes kin noch hieltyd sjoen wurde as in ynhelslach nei de jierren fan de coronapandemy, wêryn 't inkelde ûndersiken dêr 't minsken fysyk diel oan nimme moasten net plakfine koene. Yn de coronapandemy bleaune artikels boppedat faak op it buro fan reviewers en editors lizzen, dy 't no oppakt binne.

It persintaazje kosteleas tagonklike online *open access*-publikaasjes is yn 2023 omheech gien fan 69% nei 71% fan de totale output. Dizze positive ûntwikkeling kin sjoen wurde as in wichtige stap yn it ferwêzentlikjen fan ús doelstelling om safolle mooglik fan ús publikaasjes foar in sa grut mooglik publyk tagonklik te meitsjen.

Wannear de research output ôfsetten wurdt tsjin it trochsneed tal fte yn 2022, dan binne der per wittenskiplike fte gemiddeld 4,0 publikaasjes útbrocht, werfan 2,7 as peer-reviewed artikel. Dêrmei hawwe wy ús ambysje fan gemiddeld trije publikaasjes per fte realisearre.

Lêzings

Yn totaal hawwe meiwurkers fan de Fryske Akademy dit jier 131 lêzingsen fersoarge, wêrfan 88 wittenskiplik en 43 maatskiplik. Dit oantal leit wat leger as dat fan 2022, doe 't der yn totaal 148 (wêrfan 99 wittenskiplik en 49 maatskiplik) fersoarge waarden. Dizze lichte tebekfal kin ferklearre wurde út it feit dat yn 2022 in soad konferinsjes en lêzingsen plakfûnen, dy 't fanwege de pandemy fan de foargeande jierren útsteld wiene, njonken de eveneminten dy 't sawiesa al pland stiene foar 2022. Dy ynhelslach wie yn 2023 foarby, wêrtroch 't it tal lêzingsen wat leger útfalt. Lykwols, it nivo fan fóár de coronapandemy (2019) mei yn totaal 66 lêzingsen (wêrfan 48 wittenskiplik en 18 maatskiplik) waard ek yn 2023 rom helle.

Kongressen

Op 21 april hat der wer in Sieperda-symposium west, mei dit jier as tema '2000 jier Friezen en har lânskip'. Dit jier fiere we de 2000ste bertedei fan Plinius de Aldere (23 nei Kristus-79 nei Kristus), dy't as ien fan de earsten it Waadlânskip beskreau. Ta gelegenheid dêrfan organisearre it Keninklik Frysk Genoatskip, de Fryske Akademy en Tresoar dit symposium, wêrby de dynamyk tusken lânskip, natuerbelibbing en identiteit yn histoarysk perspektyf set en út ferskillende gesichtspunten wei beljochte waard. Dat dit tema ta de ferbylding sprekt, die wol bliken út de grutte opkomst. Yn de Gysbert Japicx seal fan Tresoar waarden de harkers traktearre op seis lêzingen dêr 't ûnderskate aspekten fan it tema yn behannele waarden. Oan de Fryske Akademy learre sprekkers wiene Han Nijdam, Mark Raat en Simon Halink. De lêzingen binne opnaam yn it jierboek *De Vrije Fries* 2023.

De Ostfriesische Landschaft en it Niedersächsisches Landesarchiv (Abteilung Aurich) organisearren, yn 'e mande mei de Fryske Akademy, op 28 septimber in symposium oer (East-)Fryske identiteit. Dit barde yn it Landschaftsforum fan de Ostfriesische Landschaft yn Aurich. Sawol de Eastfryske as de Westerlauwers-Fryske identiteit kamen dêrby oan bod.

Projekten

Yn 2023 binne der 25 eksterne finansiële projekten by de Fryske Akademy yn útfiering. Dizze rinne allegear goed en neffens skema. Yn 2023 hawwe ek ferskate ûndersikers de mooglikheid krigen om harren op wittenskiplik nivo troch te ûntwikkeljen op de Provinsjale 'Ympulsmiddels'. Dy middels hawwe as doel om wittenskiplik talint, dy 't oan it begjin stean fan harren karriêre, in kâns te jaan ta trochûntwikkeling en om de wittenskiplike kapasiteit fan de Fryske Akademy te fersterkjen. Dizze 'early career' ûndersikers hawwe yn 2023 aktyf west op ferskate ûndersyksprojekten, lykas: *Digitale Ynfrastruktur*, *Taalgebrûk yn Fryslân*, *Meartalige Geletterdheid* en *Laboratorium Sociolinguïstiek*.

De folgjende projekten binne yn 2023 ynhâldlik suksesfol ôfrûne:

- It **Online Nederlânsk-Frysk Wurdboek (ONFW)** hat ek dit jier in ynhelslach makke en is yn 2023 formeel oplevere oan de Provinsje.
- **COLING**: Dit projekt befoarderet en ûntwikkelet duorsume maatregels foar taalrefitalisearring en - ûnderhâld. It projekt wurdt finansiële yn it ramt fan de Marie Skłodowska-Curie RISE-regeling. It projekt biedt ûndersikers en net-akademyske belanghawwenden de mooglikheid om kennis út te wikselen en harren krêften te bondeljen by it ymplementearjen fan duorsume maatregels foar taalrefitalisearring en - ûnderhâld.
- **Sealterfrysk**: Op de grammatikawebsite taalportaal.org is sûnt woansdei 13 desimber 2023 in Ingelsktalige grammatika fan it Sealterfrysk beskikber.
- **Rapport DINGtiid**: Mercator hat foar DINGtiid in update fan harren rapport "De ymplementaasje fan it Europeesk Hânfêst foar Regionale en Minderheidstalen yn Nederlân" makke nei oanlieding fan de sânde rapportaasje fan de Committee of Experts dat yn febrewaris 2023 publisearre is. Harren kommintaar is no ferwurke en lykas yn eardere ferzjes fan dit DINGtiid rapport hat Mercator ferskate bysûnderheden op in rychje set.
- **Frisistiek.nl**: De Fryske Akademy en de redaksje fan Neerlandistiek.nl hawwe, Frisistyk.nl, in nij online tydskrift wijd oan Fryske taal- en letterkunde lansearre. It wurdt in útwreiding fan it suksesfolle Neerlandistiek.nl, in website dy't it midden hâldt tusken in wittenskiplik tydskrift en in kenniswebsite foar in lekepublyk.
- **New Speakers project**: Dit projekt rjochtet him op nije sprekkers fan it Frysk yn de provinsje Fryslân. De dielnimmers binne 264 folwoeksenen, dy 't in taalkursus Frysk folge hawwe by de Afûk (Algemene Friese Onderwijs Commissie). Troch in fragelist waarden kwantitative en kwalitative gegevens sammele oer de motivaasjes fan dy nije sprekkers om Frysk te learen, harren hâlding tsjinoer de taal, harren ideologyske evaluaasjes fan de ferskate fariâsjes en de patroanen fan it taatgebrûk. De útkomsten fan it projekt binne beskreaun yn trije wittenskiplike artikels, dy 't allegear gean oer de ymplikaasjes fan de útkomsten foar mooglike taalplanningmaatregels om it learen en/of brûken fan it Frysk troch nije sprekkers te stimulearjen. De Afûk hat op basis fan de útkomsten in taalkampanje lansearre om nije sprekkers fan it Frysk te stimulearjen mear Frysk prate te bliuwen yn kontakt mei Friezen en om Fryskpraters te stimulearjen komplimintsjes te jaan oan de nije sprekkers fan it Frysk. Dêrneist binne de útkomsten ferwurke yn les materiaal foar de nije kursisten fan de Afûk.

Ek binne der ferskate nije projekten opstart wêrûnder::

- It Erasmus + projekt **Read with MEE**: Ein desimber 2023 sette it Mercator European Research Centre / Fryske Akademy útein mei in nij projekt: Read with Multilingual Early Education. Read with MEE wol wichtige lêse- en skriuwfeardichheden en ûnderwiiskânsen foar jonge meartalige bern (2 -6 jier) befoarderje, benammen foar bern dy 't ta in nasjonale, regionale, migranten hearre. It sil de yntegraasje fan harren taalfeardichheden yn Early Childhood Education and Care (ECEC) befoarderje.

- **Wapens en wapenrissing yn Frisia:** Dit ûndersyk wurdt útfierd troch meiwurkers fan de Fryske Akademy in gearwurking mei konservator Middelleeuwen en Terpencultuur fan it Fries Museum. Hja hat foar dizze stúdzje in Museumbeurs takend krigen.
- De **Taalsurvey:** Yn it ympulsprojekt Taalsurvey sille wy de fragen fan it grutte Taalsurvey (Taal yn Fryslân en syn opfolgers: Gorter et al., 1984; Gorter & Jonkman, 1995; Klinkenberg et al., 2018) yn oanpaste foarm werhelje mei in online survey by it fan Planbureau Fryslân om te sjen oft dit in gaadlike manier fan ûndersykjen is foar dit type survey. Yn dy Taalsurvey wurde fjouwer ûnderdielen ûndersocht: taalbehearsking, taalhâlding (taalattitude), taalgedrach en taalgebrûk. It ûnderdiel taalhâlding/-attitude is sûnt de tachtiger jierren fan de foarige iuw suver itselde bleaun, wylst it ûndersyksfjild op it mêd fan taalattitudes de ôfrûne desennia in grutte ûntwikkeling trochmakke hat. Dit ûnderdiel sil dan yn it projekt Taalsurvey by de tiid brocht wurde.
- Promoasje 'Resilience of Frisian': In de twadde helte fan 2023 is in nij promoasjeprojekt yn gearwurking mei de Universiteit van Amsterdam fan start gong.
- Fierders wurdt de Fryske Akademy en de wittenskippers fan de Fryske Akademy en Mercator wurde geregeld frege foar reviews foar ynternasjonale wittenskiplike tydskriften en foar (online) diskusjepanelen of lêzingen.

Begelieding promovendi, studinten en stazjêres

Meiwurkers fan de Fryske Akademy begeliede geregeld promoasjetrajekten fan Ph.D-studinten, dy't net wurkje by de Fryske Akademy. Mei oare wurden, ús ûndersikers binne(ko-)promotoaren fan (bûten-)promovendi oan universiteiten yn binnen- en bûtenlân. Sa is yn 2023 úteinset mei it begelieden fan in promoasjetrajekt rûnom Fryske spraaktechnology by de RUG yn 'e mande mei de Campus Fryslân, en is yn 2023 in suksesfolle promoasje ôfrûne op it mêd fan Aldfrysk rjocht yn gearwurking mei de Vrije Universiteit Amsterdam.

Yn septimber is ús leksikograaf André Looijenga úteinset mei syn promoasje-ûndersyk ûnder de wurktitel: *Early modern Occitan and Low German as non-dominant written languages: a comparative historical sociolinguistic study on literate multilingualism and minority language attitudes (ca. 1550 -1700)*. Yn dit ûndersyk besjocht Looijenga it ier-moderne Frysk yn ferliking mei oare 'lytsere' Europeeske talen en yn syn histoaryske meartalige kontekst. It projekt fynt plak yn gearwurking mei de UvA, en wurdt begelaat troch Arjen Versloot (UvA) en Simon Halink (Fryske Akademy). Hjirmei is ek it twadde promoasjeplak mei it tema 'Resilience of Frisian' (de earste begûn yn 2022), ûntwikkele yn gearwurking mei de UvA, ynfolle.

Mei yngong fan Looijenga's promoasjetrajekt beskikt de Fryske Akademy oer trije 'in house' promovendi, njonken trije rinnende promoasjetrajekten bûten de Akademy dêr't ús wittenskippers by belutsen binne. Mei it each op de takomst stribbet de Akademy dernei om altyd fiif promovendi 'in house' te begelieden, tematyks ferspraat oer de ûnderskate flagships lykas beneamd yn de nije ûndersyksagenda.

Der hawwe yn totaal 4 studinten stazjêrûn by it Mercator Kenniscentrum en/of hawwe dêr harren skripsje-ûndersyk útfierd. De studinten komme fan ferskate universiteiten út binnen- en bûtenlân.

Nominaasjes en prizen

Dr. Nelleke IJssennagger-van der Pluijm, direkteur-bestjoerder en ûndersiker by de Fryske Akademy, hat ien fan de tsien KNAW Early Career Partnerships (ECP) takend krigen. Mei dit KNAW Early Career Partnership kinne ûndersikers innovatieve ideeën of metoaden foar ûndersyk ferkenne. Hja krije hjirfoar in bedrach fan € 10.000 takend, om in ynterdissiplinêre gearkomste te organisearjen. IJssennagger-van der Pluijm ûntfong dit bedrach foar it foarstel mei de titel: *Coastal wilderness and cultural landscape? Repositioning coastal and tidal areas as a cross-disciplinary research topic*. Oer dit ûnderwerp sil yn maart 2024 in ynterdissiplinêr symposium plakfine op Skylge.

Dr. Alex Kerkhof fan de Fryske Akademy hat yn 2023 de Wittenskipspriis Campus Fryslân wûn. Kerkhof die ynterdissiplinêr ûndersyk nei it ferdwinen fan it 'Frysk' út Seelân en Hollân yn de betide en hege midsiuwen. As histoarysk taalkundige en histoarikus mei kennis fan geografy en plaknammekunde sjocht Alex Kerkhof oer tema's hinne en ferbynt dy op ynspirearjende wize. Ut namme fan de gemeente Ljouwert rikte wethâlder Nathalie Kramers op 14 juny yn it stedhûs fan Ljouwert de Wittenskipspriis út. De wittenskipspriis beslacht in jildpriis fan 10.000 euro, wêrfan 6.000 ornearre is foar de 1e priis, 3.000 foar de 2e priis en 1.000 foar de 3e priis. Mei de wittenskipspriis wol RUG/Campus Fryslân wittenskiplik ûndersykstalint stimulearje en beleanje.

Gearwurkingstrajekt Fryske Taal en Kultuer

Binnen it Gearwurkingstrajekt Fryske Taal en Kultuer hawwe it kearnstium besteande út foarsitter prof. Dr. Folkert Kuiken en vice-foarsitter dr. Nelleke IJssennagger- van der Pluijm tegearre mei de belutsen Fryske kennis- en mienskiplike

ynstellings bûgd oer de ûntwikkeling fan in mienskiplike ûndersyksaginda Fryske Taal en Kultuer. Dat hat der yn resultearre dat yn febrewaris 2023 de Provinsjale Steaten it advys foar trochûntwikkeljen fan de kennisaginda unanym oernommen hat.

Gearwurking mei kennisynstituten en mienskiplike organisaasjes yn Fryslân

De Fryske Akademy wurket yn ferskate projekten mei alle Fryske kennisynstituten en mei ferskate maatskiplike organisaasjes gear, sjoch ek de beskriuwing fan de projekten. Hjirûnder wurde mar in pear fan dizze gearwurkingen oanhelle. Yn 2023 is úteinset mei it projekt de ' taalsurvey ' in gearwurking mei it **Planburo Fryslân**. Dêrneist binne der nije gearwurkingsprojekten opset mei it **Fries Museum** oangeande it tema ' Redbad ', dat de takenning fan in NWO museumbeurs dêr 't de Fryske Akademy ek as adviseur yn belutsen is by it projekt, de gearwurking noch in ekstra ympuls jûn hat. Dêrneist wurde de bannen ek ynternasjonaal wer sterk oanhelle, wêrûnder mei de **Universiteit fan Manchester**, dêr 't de Fryske Akademy yn partisipearret yn in subsydzjeoanfraach (yn ôfwachting fan goedkarring), mar ek tichter by de Fryske grins is de gearwurking mei Dútske kennisynstellings fersterke. Tink oan it **Ostfriesische Landschaft** yn Aurich ek op 'themas ' lykas it Ald Frysk.

Dy gearwurking tusken kennisynstituten en maatskiplike ynstellings komt om yn 'e kunde te kommen ta goede.

Dêrneist rint der mei RyksUniversiteit Grins in gearwurkingstrajekt op it mêd fan de Frisistyk.

2.3. Finansjele ûntwikkeling

It boekjier 2023 is útkaam op in posityf eksploitaasje-resultaat fan € 229.658. Yn de begrutting hâlden we noch rekken mei in ferlies fan € 19.396, sa dat it eksploitaasjesaldo úteinlik € 249.054 heger útfallen is. Mei de 3e fearnsjier-rapportaaasje waard it resultaat prognostisearre op in posityf resultaat fan € 90.000.

	Realisaasje	Begrutting	Ofwiking
Baten	3.992.739	3.950.023	42.716
Lêsten, inklusyf finansjele baten/lêsten	3.763.081	3.969.419	-206.338
Eksploitaasjeresultaat	229.658	-19.396	249.054

2.3.1 Analyze ôfwikingen tusken realisaasje en begrutting

Baten

De totale baten binne € 42.716 heger as it budzjet. Dat is te splitsen yn, € 53.900 hegere lumpsumbydrage as gefolch fan lean - en priiskompensaasje (1,85%), legere projektopbringsten € 53.420 en € 42.237 mear oan oare opbringsten. De legere projektopbringst wurdt feroarsake troch de fertraging by it ynfoljen fan de fakatueres dy 't ûntstien binne troch it fuortgean fan persoanlik. Der binne yn 2023 8 ûndersyks-oanfragen yntsjinne en noch 5 yn de taredende faze.

Lêsten

De totale lêsten binne € 206.338 leger as begrutte. Dat komt benammen troch dat € 224.152 ten lêste fan de earder foarme ONFW-foarsjenning kommen is. De materiele kosten binne € 150.372 leger útfallen en de finansjele lêsten binne € 3.281 leger as ferwachte. De legere materiele kosten wurde feroarsake troch de frijfal fan de ONFW-foarsjenning dy't yn eardere jierren foarme is. Derneist binne der hegere materiele projektkosten, hegere enerzjykosten, kosten yn ferbân mei it 85 - jierich jubileum en de fernijing hússtyl en de ûntwikkeling fan in nije webside.

De oarsaak fan de legere personielskosten is de krappe arbeidsmerke, wertroch it ynfoljen fan fakatueres langer duorret dan winslik is. De post ' inhuur personeel ' is heger as begrutte, benammen troch ekstra ynhier ICT fanwege in befeiligingsprojekt fan de KNAW, ekstra ynset op de ONFW redaksje en ynhier foar de útfiering fan ferskate ûndersyksprojekten.

Materiële kosten	Realisaasje 2023	Begrutting boekjier 2023	Ferskil realisaasje – begrutting
	€	€	€
Ofskriuwingen	53.415	49.681	3.734
Húsfestingskosten	171.391	154.628	16.763
Behearskosten	198.312	74.600	123.712

Kosten ynventaris en apparatuer	101.849	51.169	50.680
Reis- en ferbliuwkosten	178.047	93.000	85.047
Advieskosten	52.643	54.375	-1.732
Ferskate kosten oan tredde	43.606	57.200	-13.594
Ferskate materiële kosten	-219.982	195.000	-414.982
<i>Totale materiële kosten</i>	<u>579.281</u>	<u>729.653</u>	<u>-150.372</u>

De totale materiële kosten binne € 150.372 leger útfallen. De ôfskriuwingen binne justjes heger as begrutte troch in ynvestearring yn in roomsysteem yn 2 fergaderromten, sadat op in profesjonele wize online fergadere wurde kin. De húsfestingskosten, en dan benammen de enerzjykosten binne by it opstellen fan de begrutting te leech ynskatten. De enerzjytariven binne troch de geopolitike situaasje bot omheech gien. Dat waard fersterke troch de twongen beëiniging fan it Gazprom enerzjykontraakt. Ein 2023 binne wy troch de Ryksoerheid diels kompensearre foar de hegere tariven, foar in bedrach fan € 36.876. Nettsjinsteande dy kompensaasje binne de enerzjykosten yn fergeliking mei 2022 €15.500 omheech gien.

Projektaktiviteiten binne faak dreech te begrutsjen. Hjirtroch kin dan op in spesifike post te folle útjûn wurde, mar tagelik betsjut dit dan ek wer hegere projekttopbringsten. Per saldo hawwe dizze oerskriedingen dan ek gjin negatyf effekt op it resultaat. It restant fan de yn eardere jierren foarme foarsjenning foar it Online Nederlânsk-Frysk wurdboek, € 224.152, is frijfallen ten gunste fan 'ferskate materiele kosten'.

De behearskosten binne € 123.712 heger dan begrutte. Dy oerskrieding bestiet foar € 73.866 út projektkosten. De rest fan de oerskriedingen besteane út kosten foar de ûntwikkeling fan de nije webside, de webside frisistyk, kosten yn ferbân mei it 85 - jierich bestean fan de Fryske Akademy en printwurk fan de nije ûndersyksagenda.

De kosten foar ynventaris en apparatuer binne € 50.680 heger dan begrutte. Foarnaamste oarsaak is dat de kosten foar it projekt spraakwerkenner hjirûnder ferantwurde binne. Dizze kosten wurde út projektfinansiering dutsen.

De reis en ferbliuwkosten binne € 85.047 heger. Dit giet foar it grutste part om reis - en ferbliuwkosten foar de 7 meiwurkers dy't mei-elkoar moannen foar it Coling-projekt yn Ytaalje en Letlân wurke hawwe.

De advyskosten binne hast gelyk oan de begrutting. Op dizze post binne de kosten ferantwurde fan it meiwurkers tefredenheid ûndersyk, advyskosten yn ferbân mei de strategyske personielsplanning en advyskosten foar tarieding fan de fisitaasje.

De post 'ferskate kosten oan tredde' is leger dan de begrutting, as gefolch fan legere bydragen learstuollen en bydragen oan universiteiten. De begrutte 'ferskate materiele kosten' binne projektkosten, dy't by de ferantwurding ûnder de earderneamde posten telâne kommen binne en de boeking fan de ONFW-foarsjenning.

2.3.2 Risikoparagraaf

Grut ûnderhâld gebouwen

Sûnt begjin jierren 2000 bedraacht it jierliks budzjet foar ûnderhâld gebouwen € 40.000. Dit bedrach wurdt beskikbersteld troch de Ryksoerheid en provinsje Fryslân en is yn nau oerlis mei de Fryske Akademy yn behear by de ôfdieling ûnreptlikguod fan de KNAW. Ut dit budzjet wurde ûnderhâldskontrakten fan ynstallaazjes, NEN keuringen, Momumintewacht ynspeksjerapporten, skilderwurk en ferskillende reparaasjes betelle. Troch priisûntwikkelingen is dit budzjet foar regulier net langer tarikkend. Dan binne takomstige feringings-ynvestearringen noch net meirekkene. Yn gearwurking mei de ôfdieling ûnreptlikguod fan de KNAW wurdt wurke oan de aktualisearring fan it mearjierre ûnderhâldsplan (MJOP). Mei dizze ûnderbouwing sil besocht wurde it jierlikse budzjet oan te passen. Foar takomstige feringing fan ynstallaazjes – û. o. ferwarming- en wtw units, sinneskerms, elektryske ynstallaasje, liften, ynbraak alarmering, brânmeldsintrale enfsh- sil út de jierlikse middelen in bestimmingsreserve foarme wurde.

Yn 2020 is nei it werstel fan de fochtskea en gemyske bestriding fan swamfoarming yn de kap fan It Aljemint in bestimmingsreserve foarme foar mooglike ferfolchskea. Sûnt dy tiid hat út periodike mjittingen bliken dien dat de situaasje stabyl en ûnder kontrôle is.

Priisûntwikkelingen en yndeksearring

De geopolitike spanningen yn 'e wrâld soargje foar de nedige ûnwissigheden op ferskate flakken. Yn kombinaasje mei klimaatferoaring en de enerzjytransysje hat dit effekt op de ekonomyske foarútsichten. Wannear ek takomstige de

prússtigingen net folslein kompensearre wurde sil dit op den doer liede ta in lytsere formaasje. Om dit foar te wêzen wurdt socht nei manieren om de ynkomsten te ferheegjen en de structurele kosten te ferleegjen.

Konkurrinsje by út it binnenheljen fan ekstern finansearre ûndersyksopdrachten

It slagingspersintaasje fan kompetative subsydzjeprogramma's is leech. Somtiden tusken de 5 en 20%. De wurkdruk foar ûndersikers is heech. Yn 'e mande mei ferskate fan ús gearwurkingspartners foarmje we konsortia om de kâns fan slagjen te fergrutsjen.

2.4. *Finansjele kengetallen*

Dizze kengetallen jouwe ynsjoch yn de ûntwikkelingen fan de balânsferhâlding.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is de ferhâlding tusken it eigen fermogen en it frjemd fermogen. It jout ynsjoch yn de finansieringsopbou en yn hoefier 't de Fryske Akademy op langere termyn oan syn ferplichtingen foldwaan kin.

Dit is in wichtige yndikator foar de kontinuïteit fan in organisaasje

	31-12-2023	31-12-2022
Eigen fermogen	1.371.547	1.141.890
Totaal fermogen	3.358.899	3.211.867
Solvabiliteit	40,9%	35,6%

De solvabiliteit is as gefolch fan it positive eksploitaasjeresultaat ferbettere.

De ûndergrins fan 'e solvabiliteit is, neffens de kommisje Don (Finansjeel belied fan ûnderwiisinstellings, septimber 2009), 20%. De Fryske Akademy foldocht oan dizze noarm.

Rentabiliteit

Rentabiliteit is de ferhâlding tusken it ynkommen (winst) en it fermogen wêr dit ynkommen mei fertsjinne is. De rentabiliteit is in wichtige mjitstêf foar beslissingskalkulaasjes op 'e lange termyn.

	31-12-2023	31-12-2022
Eksploitaasjeresultaat	229.658	99.969
Totaal fermogen	3.358.899	3.211.867
Rentabiliteit	6,8%	3,1%

Rentabiliteit fan de gewoane bedriuwsfiering is definiearre as it eksploitaasjeresultaat út bedriuwsfiering dield troch it fermogen. De KNAW noarm giet út fan in ferhâlding tusken de -3% en 3%. As de rintabiliteit oer meardere jierren leger útkomt as -3% dan is de finansjele bedriuwsfiering nei alle gedachten net op oarder en omgekeard by in mearjierrige rentabiliteit boppe de 3% is der sprake fan ûnderbesteging.

Likwiditeit

De likwiditeit jout oan hoe goed de Fryske Akademy op koarte termyn yn steat is om oan har finansjele ferplichtingen te foldwaan. It giet om finansjele ferplichtingen dy't binnen in jier op te easkjen binne. De likwiditeit wurdt bepaald troch de flottende aktiva te dielen troch de koartrinnende skulden.

	31-12-2023	31-12-2022
Likwide middelen	1.570.381	1.336.678
Foarderingen	40.061	101.084

	1.610.442	1.437.762
Flottende aktiva		
Koartrinnende skulden	1.456.068	1.501.993
Ferhâlding flottende aktiva/ koartrinnende schulden	1,1	1,0

De kommisje Don hantearret as ûndergrins 0,5 en as boppegrins 1,5. De Fryske Akademy sit binnen dizze noarm. Dit betsjut dat de likwiditeitsposysje ultimo 2023 foldwaande is.

Wjerstânfermogen

It wjerstânfermogen jout it fermogen oan fan de Fryske Akademy om finansjele risiko's op te fangen. It jout feitlik oan hoe lang oft de Fryske Akademy fuortbestean kin op de reserves as ynkomsten útbliuwe. It wjerstânfermogen wurdt útdrukt yn it eigen fermogen (frije reserves) as persintaazje fan de totale baten út gewoane bedriuwsoefening.

	31-12-2023	31-12-2022
Eigen fermogen	1.371.548	1.141.890
Bestimde/beklemede reserves	197.941	156.293
Wjerstânfermogen/ frije reserves	1.173.607	985.596
Baten normale bedriuwsoefening	3.992.739	3.827.742
Wjerstânfermogen	29,4%	25,8%

De KNAW hantearret as bufferfunksje foar it eigen fermogen in persintaazje fan 10 -15% fan 'e jieromset.

NB. By de bepaling fan it wjerstânfermogen is gjin rekken holden mei de fermogensposysje fan it Frysk Akademyfûns

2.5. *Foarútsichten 2024*

Yn 2024 sil der in soad omtinken wêze foar tema's as strategyske personielsplanning, trainingen op it mêd fan sosjale feiligens, it ymplementieren fan de nije struktuer fan funksjoniel liedingjaan mar ek foar it MJOP fan de gebouwen. Oant en mei de Akademy dei sil der ek foaral in soad omtinken wêze foar it 85 jierich bestean fan de Akademy. Mei werommkommende tema's sil op aktive wize prebearre wurde mear ûnder de oandacht fan it publyk te kommen en de Akademy del te setten as IT wittenskiplik ynstitút fan Fryslân. Dit mei it yn jannewaris 2024 útkommen en presintearre rapport fan de KNAW oer de takomst fan de Frisistyk, sil der dit kommand jier entûsjast wurke wurde oan de opnommen takomstige doelstellings foar de Fryske taal en kultuer. Mei de kearnwaarden yn gedachten kin der folop wurke wurde oan de besteande misje en fyze fan de Fryske Akademy.

Ljouwert, 28 maaie 2024
 Stifting Fryske Akademy

Dr. N.L. IJssennagger- van der Pluijm,
 Direkteur-bestjoerder

3. Ferslach Rie fan Tafersjoch

De Rie fan Tafersjoch is, yn net feroare gearstalling, yn it ferslachjier fiif kear gearkommen fysyk of digitaal. Underwerpen by dy gearkomsten wiene ûndermear de jierrekken 2022, de mearjierrebegrutting, de kaders dêr't de Rie fan Tafersjoch binnen wurkje wol, de organisatoaryske ICT oanpassingen ûnder lieding fan de KNAW, de rinnende BFTK oerlizzen mei ferskate partijen, de bysûndere learstuollen by meardere universiteiten, it beslút fan de Provinsjale Steaten oangeande de GFTK, de winske kultuerferoaring binnen de Fryske Akademy en de takomst foar de wurkferbannen binnen de Fryske Akademy nei oanlieding fan in gedegen útfierd ûndersyk.

Mei it ferskinen fan de nije mearjierrige ûndersyksagenda foar de Fryske Akademy, dizze ôfrûne maaitiid, is dúdlik dat der hurd wurke wurdt oan de útkomsten en opdrachten fanút it yn 2022 opstelde strategysk beliedsplan. In prachtige miks fan taal, kultuer en skiednis, ferbûn mei inoar troch spesifike flagships, waard mei applaus ûntfongen ûnder de 85e Dies Natalis yn it WTC te Ljouwert op 8 septimber.

Yn 'e mande mei buro SKB, waard dit jier ek in soad tiid en enerzjy stutsen yn it ûndersykjen fan de meiwurkerstefredenheid. Healwei oktober waarden dizze resultaten yn de organisaasje bekend makke en mei de Rie fan Tafersjoch besprutsen. It strategysk personielsbelied en de opfolging fan it MTU, sille de kommende perioade foar MT en Rie fan Tafersjoch in weromkearend agindapunt wurde om ien en oar monitoarje te kinnen.

Mei sawol de ûndernimmingsried fan de Fryske Akademy as mei it Frysk Akademy Fûns bestjoer hie de Rie fan Tafersjoch in jierliks ûnderhâld. Mei de Direkteur-Bestjoerder waard op 'e nij in postyf fuortgongspetear fierd.

De Rie sjocht mei har fol fertrouwen in bloeiende takomst fan de Fryske Akademy temjitte. Lykas oare jierren wie ek it jierliks Tripartite oerlis tusken de KNAW, Provinsje Fryslân en de Fryske Akademy. De foarsitter fan de Rie fan Tafersjoch en ien lid mei it profyl 'Wittenskip', hawwe dit petear tegearre mei de Direkteur Bestjoerder fierd. Fanút de Provinsje wei is yn de rin fan dit jier ek oanjûn dat, sjoen it besteande betrouwen yn de Fryske Akademy, de oerlisfrekwinsje mei harren werombrocht wurde kin nei ien kear yn it jier. Dat jout in posityf sinjaal oer de sterker wurdende basis fan de Fryske Akademy.

Binnen de Rie fan Tafersjoch waard mei Direkteur-Bestjoerder en it Management Team in tariedend oerlis fierd oangeande in 'selsevaluasjetrajekt' en de dêroan keppele eksterne fisitaasje, te hâlden yn de simmer fan 2024. Dit sil binnen de organisaasje yn alle gefallen yn de earste helte fan 2024 it nedige oan tiid en enerzjy freegje fan alle geledingen.

Fooral net ûnbelangryk op 'e agenda fan't hjerst wie ek it ynfoljen fan de tydlike ferfanging fan de Direkteur- Bestjoerder tidens har kreamferlof. Dizze ferfanging waard yntern fûn troch ynset fan Marit Bijlsma, dy't op dit stuit as KUSG wurksum is binnen de organisaasje. Mei stipe fan it haad finânsjes, dy't mei har it MT foarme yn dy perioade en de beskikberens fan ekstra direksje-assistinsje en in wittenskiplik adviseur binnen de organisaasje, wisten hja prima koers te hâlden. Hjirfoar grutte tank.

Al mei al kinne wy mei tefredenheid en tankberens weromsjen op 2023. Wy wolle dan ek alle meiwurkers dy't belutsen binne by de Fryske Akademy betankje foar harren ynset en bydrage. Der is in soad ta stân brocht dit ôfrûne jier. De Fryske Akademy lit wer fan him hearre op in soad flakken. Netsjinsteande, de ûnwisse tiden dy't foar ús lizze mei de groeiende krappe arbeidsmerk, de wizigings yn it polityk lânskip en de drokke perioade dy't de Fryske Akademy foar him hat yn 2024, hawwe wy der alle betrouwen yn dat wy mei inoar de Fryske Akademy groeie en bloeie litte kinne, ympaktfol wêze kinne en bliuwe mits wy ússels sjen litte en ús jilde litte as in foaroansteand, ynspirearjend, wittenskiplik ynstitút op it mêd fan de Fryske taal en kultuer. Wy wolle dan ek as Rie fan Tafersjoch alle belutsen meiwurkers ek dit jier wer in suksesfol, ynspirearjend en learsum jier tawinskje.

Leeuwarden, 28 maaie 2024
Stichting Fryske Akademy

Drs. S.Y. Leistra
Foarsitter Rie Fan Tafersjoch

JAARREKENING 2023

Balans per 31 december 2023

Staat van Baten en Lasten 2023

Kasstroomoverzicht 2023

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten 2023

Geconsolideerde balans per 31 december 2023

Geconsolideerde Staat van Baten en Lasten 2023

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(voor verwerking resultaat)

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
ACTIEF		
VASTE ACTIVA		
1) Materiële vaste activa	1.666.025	1.657.195
	<u>1.666.025</u>	<u>1.657.195</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
2) Onderhanden werk	82.432	116.910
3) Vorderingen	40.061	101.084
4) Liquide middelen	1.570.381	1.336.678
	<u>1.692.874</u>	<u>1.554.672</u>
Totaal	<u><u>3.358.899</u></u>	<u><u>3.211.867</u></u>

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
PASSIEF		
5) Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	454	454
Algemene reserves	943.495	885.174
Bestemmingsreserves	195.109	153.461
Bestemmingsfondsen	2.832	2.832
Saldo exploitatie boekjaar	229.658	99.969
	1.371.548	1.141.890
6) Voorzieningen	83.283	91.984
7) Langlopende schulden	448.000	476.000
8) Kortlopende schulden	1.456.068	1.501.993
Totaal	3.358.899	3.211.867

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Realisatie 2023	Begroting boekjaar 2023	Vershil realisatie begroting	Realisatie 2022
	€	€	€	€
BATEN				
9) Rijksbijdrage via provinciefonds	1.665.300	1.635.000	30.300	1.582.385
10) Bijdragen provincie Fryslân	1.298.600	1.275.000	23.600	1.234.915
11) Opbrengst projecten	846.603	900.023	-53.420	791.441
12) Opbrengst werk voor derden	47.975	40.000	7.975	97.293
13) Overige opbrengsten	134.261	100.000	34.261	121.708
Totaal van de baten	<u>3.992.739</u>	<u>3.950.023</u>	<u>42.716</u>	<u>3.827.742</u>
LASTEN				
14) <i>Personele lasten</i>	3.161.921	3.214.606	-52.685	2.994.709
<i>Materiële kosten</i>				
15) Afschrijvingen	53.415	49.681	3.734	41.800
16) Huisvestingskosten	171.391	154.628	16.763	141.169
17) Beheerskosten	198.312	74.600	123.712	237.215
18) Kosten inventaris en apparatuur	101.849	51.169	50.680	75.026
19) Reis- en verblijfkosten	178.047	93.000	85.047	95.760
20) Advieskosten	52.643	54.375	-1.732	58.905
21) Overige kosten aan derden	43.606	57.200	-13.594	44.641
22) Overige materiële kosten	-219.982	195.000	-414.982	11.212
Totale materiële kosten	<u>579.281</u>	<u>729.653</u>	<u>-150.372</u>	<u>705.728</u>
Totale lasten	<u>3.741.202</u>	<u>3.944.259</u>	<u>-203.057</u>	<u>3.700.437</u>
Subtotaal baten en lasten	<u>251.537</u>	<u>5.764</u>	<u>245.773</u>	<u>127.305</u>
23) Financiële baten minus lasten	-21.879	-25.160	3.281	-27.336
Exploitatieresultaat	<u>229.658</u>	<u>-19.396</u>	<u>249.054</u>	<u>99.969</u>

KASSTROOMOVERZICHT

	2023	2022
	€	€
Exploitatieresultaat	229.658	99.969
Afschrijvingen en waardeverminderingen	53.415	41.800
Mutatie reserves	0	-1.000
Mutatie voorzieningen	-8.701	-62.808
	44.714	-22.008
Veranderingen in vlottende middelen		
Vorderingen	95.501	-84.198
Kortlopende schulden	-45.925	-328.273
	49.576	-412.471
Kasstroom operationele activiteiten	323.948	-334.510
Investerings Materiële Vaste Activa	-62.245	-25.767
Desinvestering in Materiële Vaste Activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-62.245	-25.767
Leningen	-28.000	-28.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-28.000	-28.000
Netto kasstroom	233.703	-388.277
Mutaties liquide middelen		
Stand per 1 januari	1.336.678	1.724.955
Stand per 31 december	1.570.381	1.336.678
	233.703	-388.277

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVITEITEN

De Stichting Fryske Akademy heeft ten doel het in stand houden van een werkgemeenschap, die zich toelegt op het beoefenen van de wetenschap die met Fryslân, het Friese volk en zijn cultuur in al haar uitingen, en zulks in de ruimste zin, verbonden is. De financiële middelen worden verstrekt door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen via het provinciefonds en door het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân. Voorts wordt wetenschappelijk onderzoek verricht dat geheel of gedeeltelijk extern wordt gefinancierd.

De Stichting Fryske Akademy is feitelijk gevestigd op de Doelestraat 8, 8911 DX te Leeuwarden en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41000640.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

Algemeen

De jaarrekening, opgemaakt de dato 14 mei 2024 is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen in de “Richtlijnen voor de jaarverslaglegging 640 ‘Organisaties zonder winststreven”.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Er hebben zich gedurende het verslagjaar geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Continuïteit

De continuïteit van de Fryske Akademy is voor de komende jaren gewaarborgd. Dit is gestoeld op de meerjarenbegroting (MJB) 2023-2027, de aanwezige liquiditeiten ultimo 2023 en de verwachtingen na 2023.

De liquiditeiten ultimo 2023 bedragen ruim € 1,5 miljoen.

Het CBS meldt dat het inflatiecijfer in 2023 op 3,8% is uitgekomen, wanneer energie niet wordt meegerekend bedraagt de inflatie 6,5%. Dit is een tempering in vergelijking met 2022. De hoge inflatie uit 2022 – 10%- werkt echter door in 2023. Dit komt vooral in uitdrukking in het resultaat van de Cao-onderhandelingen. Zo zijn per augustus 2023 zijn de salarissen met 9% gestegen, maar de gestegen prijzen werkten ook door in de materiele kosten. De indexering van onze lumpsum-financiering – 5,2% t.o.v. de realisatie 2022 – blijft achter.

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de organisatie.

Vreemde valuta

Kosten en opbrengsten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen op transactiedatum. Vorderingen en schulden worden omgerekend tegen de koersen op balansdatum. De hieruit resulterende winsten en verliezen zijn in de resultaten verwerkt.

GRONDSLAGEN VAN CONSOLIDATIE

Tot de toelichting op de cijfers van Stichting Fryske Akademy behoren de geconsolideerde cijfers van Stichting Fryske Akademy. In deze consolidatie zijn – behalve de cijfers van de stichting zelf – de cijfers van Stichting Frysk Akademyfûns betrokken.

De Stichting Frysk Akademyfûns is opgericht op 19 juli 1968 en heeft tot doel de bevordering van en activering van Fries wetenschappelijk werk in de breedste betekenis, hieronder wordt tevens verstaan bevordering van een redelijke huisvesting op het gebied van gebouwen en roerende zaken van personen en instanties die zich met deze taken hebben belast en wel meer in het bijzonder ten aanzien van de Stifting Fryske Akademy.

De verbondenheid van de Stifting Frysk Akademyfûns met de Stifting Fryske Akademy ligt in de statuten besloten,

namelijk artikel 4 lid 1 stelt “Bij het ontstaan van een (of meer) vacatures in het bestuur, zullen de overblijvende bestuursleden zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen twee maanden na het ontstaan van de vacature een voordracht doen voor een nieuw te benoemen bestuurslid aan de Raad van Toezicht van de Fryske Akademy, die benoemt”. Een bestuurslid wordt benoemd voor 4 jaren en is na afloop steeds herbenoembaar.

De basis voor de consolidatie is deze benoemingsprocedure van nieuw te benoemen bestuursleden.

In de consolidatie zijn derhalve de navolgende organisaties betrokken.

<u>Naam</u>	<u>Statutaire zetel</u>	<u>Belang</u>
Fryske Akademy	Leeuwarden	100 %
Frysk Akademyfûns	Leeuwarden	100 %

De methode van consolidatie is die der integrale consolidatie, waarbij intercompany verhoudingen en transacties worden geëlimineerd.

Vanwege het bijzondere karakter van de relatie tussen Stichting Fryske Akademy en Stichting Frysk Akademyfûns is laatstgenoemde stichting niet als deelneming vermeld in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Fryske Akademy. Als gevolg daarvan is het enkelvoudige vermogen van Stichting Fryske Akademy niet gelijk aan het geconsolideerde vermogen van de stichting.

Het vermogen van de geconsolideerde jaarrekening is als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Eigen vermogen Fryske Akademy	1.371.548	1.141.890
Eigen vermogen Frysk Akademyfûns	2.848.894	2.887.650
TOTAAL	<u>4.220.442</u>	<u>4.029.540</u>

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder aftrek van de lineair berekende afschrijvingen, bepaald op basis van de geschatte economische levensduur, rekening houdende met een eventuele restwaarde. Als restwaarde voor de gebouwen wordt 50% van de WOZ-waarde gehanteerd. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of er sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de desbetreffende noot.

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardevermindering verlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief. Kosten voor groot onderhoud worden geactiveerd en lineair afgeschreven naar de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en terreinen	0 – 2,5% (op terreinen wordt niet afgeschreven)
Computerapparatuur	33,3%
Kantoorinventaris, bureaus en kasten	10%
Kantoorinventaris, bureaustoelen	20%
Technische apparatuur	25%

De post 'collecties' is PM gewaardeerd.

Onderhanden projecten

Een onderhanden project in opdracht van derden is een project dat is overeengekomen met een derde voor de uitvoering van onderzoekwerkzaamheden waarbij de uitvoering zich gewoonlijk uitstrekt over meer dan één verslagperiode.

De projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van het onderhanden project worden als opbrengsten en kosten in de winst- en verliesrekening naar rato van de verrichte prestatie per balansdatum verwerkt, indien het resultaat van een onderhanden project op betrouwbare wijze kan worden ingeschat. Als het resultaat van een onderhanden project niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden de opbrengsten alleen verwerkt in de winst- en verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald en worden de projectkosten in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarin ze zijn gemaakt.

De toegerekende uren worden gewaardeerd tegen de directe loonkosten. Materialen en diensten van derden worden gewaardeerd tegen inkoopprijs. Voorzienbare verliezen op projecten worden in mindering gebracht op het onderhanden project.

Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten zullen overschrijden, wordt voor het verwachte verlies een voorziening gevormd en in mindering gebracht op de post onderhanden project.

Tevens worden de gedeclareerde termijnen in mindering gebracht op de post onderhanden project. Het nettobedrag per onderhanden project wordt verwerkt als actief of als schuld, indien het saldo van het onderhanden project een debet-respectievelijk creditstand vertoont. Vanaf 2023 worden individuele onderhanden project debet standen als een actief verwerkt en individuele onderhanden projecten creditstanden als een verplichting.

Vorderingen

De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Bestemmingsfondsen

Fondsen worden gewaardeerd tegen nominale waarden.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarden.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Kortlopende schulden

Voor zover niet anders is vermeld, zijn de kortlopende schulden gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Legaten

Baten uit nalatenschappen worden verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, of indien deze er niet is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Eventuele voorschotten worden verwerkt als bate zodra deze ontvangen zijn.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET EXPLOITATIERESULTAAT

Algemeen

Uitgangspunt bij het bepalen van de resultaten is de toepassing van het continuïteitsbeginsel. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar, waarop deze betrekking hebben, onafhankelijk of zij tot ontvangsten en uitgaven in dat verslagjaar hebben geleid. Baten worden slechts opgenomen, voor zover zij per balansdatum als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Lasten en risico's die hun oorsprong hebben voor het einde van het boekjaar, worden in de jaarrekening verwerkt, indien zij bekend zijn op het moment van opmaken van de jaarrekening.

Baten

De baten worden gevormd uit geormerkte rijksbijdragen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, die via het provinciefonds aan de Stichting Fryske Akademy worden doorbetaald, bijdragen van de provincie Fryslân, baten uit private – en wetenschappelijke fondsen, opbrengsten werk voor derden, financiële baten en overige baten.

Exploitatiesaldo uit gewone bedrijfsvoering

Het exploitatiesaldo uit gewone bedrijfsvoering wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

TOELICHTING OP HET KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht geworden. Deze verantwoording is opgesteld op basis van het Algemene WNT-maximum, sectornormering is niet van toepassing. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de Stichting Fryske Akademy bedraagt € 223.000.

Gegevens 2023

Functionaris	Ijssennagger-vd Pluijm, N.L.	Bijlsma, M	Leistra, S.Y.	Visser, A. Th.	Kleinhuis, W.K.	Don, J	Heegsma, R
Functies	Bestuurder	wnd bestuurder	Toezicht-houder	Toezicht-houder	Toezicht-houder	Toezicht-houder	Toezicht-houder
	Directeur	Directeur	Lid RvT/ voorzitter	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
In dienst vanaf (datum)	15-3-2021		11-4-2017	11-4-2017	1-7-2020	1-12-2021	1-4-2022
Duur dienstverband in 2023	1/1 - 31/12	17/10 -31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2023 (in fte)	1	0,7368	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Individueel WNT maximum 2023	223.000	34.212	33.450	22.300	22.300	22.300	22.300
Beloning	115.897	15.333	8.093	5.395	5.395	5.395	4.145
Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering	1.089		-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	17.876	2.080	-	-	-	-	-
Subtotaal	134.862	17.413	8.093	5.395	5.395	5.395	4.145
-/- Onverschuldigde betaling	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	134.862	17.413	8.093	5.395	5.395	5.395	4.145

Gegevens 2022

Functionaris	Ijssennagger-vd Pluijm, N.L.		Leistra, S.Y.	Visser, A. Th.	Kleinhuis, W.K.	Don, J	Heegsma, R
Functies	Bestuurder		Toezicht-houder	Toezicht-houder	Toezicht-houder	Toezicht-houder	Toezicht-houder
	Directeur		Lid RvT/ voorzitter	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
In dienst vanaf (datum)	15-3-2021		11-4-2017	11-4-2017	1-7-2020	1-12-2021	1-4-2022
Duur dienstverband in 2022	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/4 - 31/12
Omvang dienstverband in 2022 (in fte)	1		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gewezen topfunctionaris	Nee		Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Individueel WNT maximum 2022	216.000		32.400	21.600	21.600	21.600	16.200
Beloning	103.447		7.500	5.000	5.000	5.000	5.000
Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering	1.089		-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	17.354		-	-	-	-	-
Subtotaal	121.890		7.500	5.000	5.000	5.000	5.000
-/- Onverschuldigde betaling	-		-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	121.890		7.500	5.000	5.000	5.000	5.000

Er zijn geen functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van onafhankelijke accountant

W.P. Bieze AA	drs. J.W. de Roos RA
drs. R. van Dijk RA	R.J. Rudolph RE RA
L. Elzinga MSc RA CFE	M. Seinen-Apperloo AA
J.M. Faber RA	R. Seunnenga AA RB
H. Frankena AA	P. Sikkema MSc RA
M.J. Hiemstra AA	drs. B.D. Snijder RA
A.J. Kardof AA	A.J. Steenstra AA
P.R. Mook MSc RA	J.R. Tabak RA
I. Nijmeijer AA	R.P. van der Werf AA
drs. J. Noordhuis RA RV CFE	E.J. van der Woude AA RB
R.A. Noordhuis RA	J.A. Ypma AA
T.J. Potijk MSc RA	D.J. Zantema AA

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Bestuur en Raad van Toezicht van Stifting Fryske Akademy te Leeuwarden

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stifting Fryske Akademy te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stifting Fryske Akademy per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn van de Raad voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Deze jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023;
3. het kasstroomoverzicht over 2023; en
4. de toelichting, met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stifting Fryske Akademy zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het verslag van de raad van toezicht; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van de directeur/bestuurder en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Gorredijk, 28 mei 2024

VAN DER VEEN & KROMHOUT
Accountants & Adviseurs

w.g. drs. R. van Dijk RA